

de Daničić, și el de proveniență moldovenească, a dispărut în timpul războiului)¹.

Este lesne de înțeles, pornind de la aceste câteva exemple, că tezaurul de manuscrise slave lăsat de cărturarii noștri depășește interesul cercetătorilor de cultură veche românească; el intră în sfera de interese a slavisticii internaționale și în aceeași măsură a bizantinologiei, care folosește din ce în ce mai sistematic textele versiunilor slave, realizate de pe originale grecești, adesea mai vechi decât cele ce s-au păstrat, spre a restabili și edita critic numeroase opere bizantine. Așa cum arăta și prof. P. P. Panaitescu, confirmând afirmația lui Ioan Bogdan pe baza cunoașterii a 730 de manuscrise slave catalogate de domnia-sa în lucrarea din care numai primul volum a văzut pînă acum lumina tiparului, între manuscrisele slave copiate de români figurează operele cele mai importante ale literaturii bizantine și cele mai multe din cele slave². Ele reprezintă un prețios material de studiu, rămas pînă acum în mare parte neexplorat.

În perspectiva sarcinilor actuale ale slavisticii românești și a posibilităților ei prezente, se conturează tot mai limpede necesitatea de a porni la explorarea sistematică a acestui vast tezaur, explorare menită nu numai să arate nivelul de cultură la care s-a ridicat poporul nostru în trecut, dar și să dea posibilitatea slavisticii și bizantinisticii mondiale să-și facă o idee exactă asupra importanței și folosului studierii acestor opere, copiate de vechii noștri cărturari. O realizare notabilă este fără îndoială întocmirea catalogului celui mai important fond de manuscrise slave de pe teritoriul patriei noastre — cel de la Biblioteca Academiei. La rîndul ei, Asociația Slavistilor din Republica Socialistă România a pornit o vastă acțiune pentru alcătuirea unui catalog general al manuscriselor slave de pe teritoriul României, iar pentru o etapă mai înaintată se proiectează un catalog al manuscriselor de proveniență românească din bibliotecile străine. La aceste lucrări considerăm însă necesar să se adauge în viitor și un *repertoriu analitic complet al operelor și autorilor bizantini și slavi din manuscrisele slavo-române*. —

Principiile după care ar urma să se lucreze acest repertoriu ar fi următoarele:

1. Identificarea fiecărei opere în parte și, în cazul celor traduse, a originalelor, grecești sau latine, cu trimiterea la clasică *Patrologie* a lui Migne, sau la alte ediții de autoritate;

2. Identificarea versiunii slave căreia aparține scrierea respectivă în cazul că aceeași opera s-a tradus de mai multe ori, în etape diferite ale istoriei culturilor slave;

3. Înregistrarea fiecărei scrieri în repertoriu cu indicarea *începutului* și *sfîrșitului*, spre a înlesni cercetătorilor ulteriori identificarea altor copii. Pentru același motiv, *începuturile* și *sfîrșiturile* scrierilor vor trebui să fie așezate și separat, în ordine alfabetică, așa cum a făcut Chrysostomus Baur cu *începuturile scrierilor părinților greci în monumentală lucrare în 2 volume, Initio patrum graecorum*, Roma, 1955.

4. La fiecare operă în parte se vor indica manuscrisele în care se găsește, cu arătarea filelor respective, precum și a versiunii căreia îi aparține.

¹ Mulțumim colegului nostru Ion Radu Mircea pentru bunăvoința de a ne fi pus la dispoziție aceste informații.

² P. P. Panaitescu, *Manuscrisele slave din Biblioteca Academiei R.P.R.*, vol. I, București, 1959, Introducere, p. XII—XVI.